

80-річчя

члена-кореспондента НАН України

Ю.З. БАБАСКІНА

16 березня виповнилося 80 років відомому вченому-матеріалознавцю членові-кореспондентів НАН України Юрію Захаровичу Бабаскіну.

Ю.З. Бабаскін народився в Мінську в сім'ї військовослужбовця. У 1953 р. закінчив Московський інститут сталі, одержавши кваліфікацію інженера-металурга. Протягом 1953–1955 рр. працював майстром ливарного цеху заводу ім. Ворошилова в місті Омську, у 1955–1957 рр. — майстром, технологом сталеливарного цеху Харківського заводу ім. Малишева, у 1957–1959 рр. — старшим науковим співробітником Харківського науково-дослідного інституту металів. 1960 року перейшов на роботу в Інститут автоматики Держплану України, у якому на посаді інженера 1-ої категорії працював до середини 1961 р. З червня 1961 р. і до сьогодні діяльність Юрія Захаровича пов'язана з Інститутом проблем лиття (нині — Фізико-технологічний інститут металів та сплавів) НАН України, у якому він пройшов шлях від інженера до завідувача лабораторії. Тривалий час очолював відділ дисперсійного зміцнення сплавів, створений за його ініціативою. Нині він працює головним науковим співробітником цього відділу. У 1978 р. Юрій Захарович успішно захистив докторську дисертацію.

Основу наукової діяльності Ю.З. Бабаскіна становлять дослідження, спрямовані на розроблення матеріалознавчих засад створення економнолегованих сталей різного функціонального призначення. У результаті ґрунтовного вивчення ним закономірностей комплексного впливу легування, мікролегування і модифікування на

формування структури і властивостей сплавів учений сформулював нові принципи створення дисперсійнозміцнених, високоякісних, економнолегованих ливарних і деформівних сталей. Їх використання забезпечує, з одного боку, суттєве скорочення витрат нікелю, молібдену, вольфраму, ванадію на виробництво надміцних конструкційних, теплостійких, ковальсько-пресових, корозійностійких і жароміцних сталей, а з другого — більш ефективноє поєднання таких властивостей, як статична і циклічна тривкість, холодостійкість, теплостійкість, втомна тривкість, зносостійкість при кімнатній і високій температурах, корозійна стійкість і жароміцність. Зазначені розробки набули особливої актуальності на початку ХХІ ст. у зв'язку із загостренням в Україні дефіциту основних легуючих елементів для виробництва високоміцних та спеціальних сталей. Тому не дивно, що створені вченим та його учнями марки економнолегованих сталей широко застосовують у промисловості в процесі розв'язання проблем підвищення надійності й довговічності конструкцій та зниження металоємності продукції. Зацікавленість у їх реалізації виявляють фахівці з країн близького і далекого зарубіжжя, про що свідчить укладання контрактів з іноземними замовниками на проведення робіт.

Останнім часом Ю.З. Бабаскін значну увагу приділяє дослідженням, які спрямовані на створення наукових і технологічних основ розроблення й виробництва безнікелевих та малонікелевих жароміцних сталей для оснащення термічного й обпалювального обладнання.

У доробку вченого понад 450 наукових праць, зокрема 3 монографії, 120 патентів і свідоцтв за винаходи. Серед його учнів — два доктори та 15 кандидатів наук. У 1985 р. Юрія Захаровича обрано членом-кореспондентом НАН України. Він входить до складу вченої ради Фізико-технологічного інституту металів та сплавів і спеціалізованої ради із захисту дисертацій на здобуття

наукових ступенів кандидата і доктора наук.

У 2008 р. Ю.З. Бабаскіна нагороджено відзнакою НАН України «За наукові досягнення».

Наукова громадськість, колеги та друзі щиро вітають Юрія Захаровича з ювілеєм, зичать йому здоров'я, творчого довголіття й нових здобутків на науковій ниві.

80-річчя члена-кореспондента НАН України Ф.М. МУРАВЧЕНКА

18 березня виповнилося 80 років відомому вченому-механіку членові-кореспондентові НАН України Федорові Михайловичу Муравченку.

Ф.М. Муравченко народився 1929 р. у Дніпропетровській області. Після закінчення Харківського авіаційного інституту в 1954 р. розпочав свій професійний шлях у Запорізькому машинобудівному конструкторському бюро «Прогрес». З 1989 р. Федір Михайлович — керівник і генеральний конструктор ДП «Івченко-Прогрес», а з 2007 р. — голова корпорації «НВО «О. Івченко».

Ф.М. Муравченко — знаний конструктор у галузі авіаційного двигунобудування, його роботи збагатили науку і техніку досягненнями першорядного значення. За роки творчої діяльності він брав участь у створенні 44 типів і модифікацій авіаційних і наземних газотурбінних двигунів, які експлуатують сьогодні в понад 100 країнах світу.

Працюючи на посадах керівника групи пускових пристроїв, керівника відділу камер згоряння, провідного конструктора, Федір Михайлович був одним із піонерів розроблення повітряних систем запуску газотурбінних двигунів, що забезпечили ав-

тономність літаків у експлуатації, камер згоряння з безпрецедентними на той час показниками надійності і ресурсом, конверсії авіаційних ГТД для застосування в наземних енергетичних установках. Наприкінці 60-х років учений очолив новий напрям діяльності підприємства — створення турбореактивних двигунів із великим ступенем двоконтурності. У 1976 р. під керівництвом Ф.М. Муравченка було створено перший у СРСР такий двигун — Д-36, що у своєму класі потужності був найкращим у світі за економічністю та екологічними характеристиками.

Працюючи заступником головного конструктора, з 1983 року — головним конструктором, а з 1989 року — генеральним конструктором, Федір Михайлович запропонував і обґрунтував основні концепції комплексного розв'язання проблем створення високоефективних турбореактивних двигунів із великим ступенем двоконтурності, що не мають аналогів у вітчизняному авіадвигунобудуванні, а за деякими показниками і в світовій практиці. Зокрема, розроблено наукові засади створення двигунів трьохвальної схеми з установкою кожного